

Teksten nedenfor er hentet fra St.prp.nr. 75 (2003-2004). Supplering av Verneplan for vassdrag.

Tilråding fra Olje- og energidepartementet av 11. juni 2004, godkjent i statsråd samme dag.

127/1 Verdalsvassdraget (V.nr. 127.Z)

Fylke:	Nord-Trøndelag
Kommune:	Verdal, Levanger, Meråker, Steinkjer, Inderøy, Snåsa
Nedbørfelt:	1470,7 km ²
Urørt natur:	58 %
SP-kategori/gruppe:	I
Nasjonale laksevassdrag:	Avklares i runde 2

Verdalsvassdraget, som når opp i 1090 moh., har sine kilder i grensetraktene mot, og delvis i Sverige, og utløp i Trondheimsfjorden. Elva har to hovedgreiner, Helgåa og Inna. Den største sideelva til Helgåa, Skjækra, ble vernet i Verneplan III for vassdrag. Vassdraget har til dels mektige avsetninger som er dannet i forbindelse med isavsmeltingen. Øverst er landskapet åpent og har viddepreg. I øvre deler av Helgåa er dalen kraftig V-formet med svært steile dalsider. De landskapsmessige skiftningene mellom fjell, vann og fosser utgjør markerte landskapselementer med stor opplevelsesverdi. Nedre deler av hovedvassdraget renner gjennom vide, flate jordbruksbygder. Ved Røsgrenda i Helgådalen har fluvial erosjon i leiravsetningene dannet et erosjonslandskap som er nasjonalt særegent. Størrelsen på vassdraget bidrar til stor diversitet knyttet til både biologisk og geologisk mangfold. Vassdraget har store botaniske verneverdier, bl.a. finnes flere lokaliteter med rik sumpvegetasjon, elvekantbestander av gråorhegg og kalkfuruskog. Flere botaniske reservater med vann som viktig habitat er opprettet; Barsjøen og Kaldvassmyra våtmarksreservater, Breidvatnet og Fjellmannmyra-Vargdalsfloa myrreservater, Langnes og Ørin flommarksskogsreservater og Kausmofjæra fuglefredningsområde. Et stort spekter av landskapselementer bidrar til en meget artsrik fuglefauna og et allsidig dyreliv der et stort antall truede arter inngår. Vassdraget er et av fylkets 5 viktige storlaksvassdrag og har bra bestander av ørret og røye. Også ferskvannsfauunaen har stor variasjonsrikdom.

Nedre deler av vassdraget er betydelig preget av tekniske inngrep, særlig i deltaområdet i utløpet til Trondheimsfjorden. Det er tatt ut store mengder grus fra deler av elva. Verdalsvassdraget er eneste store vassdraget i Midt-Norge som har få/ingen reguleringer til kraftutnytting. Feltet brukes til tradisjonelt friluftsliv og store deler ligger langt fra vei. Vassdraget har en stor variasjon av kulturminner som kan belyse ulike etniske grupper over et langt tidsrom. Kulturminner og kulturlandskap har kulturhistoriske verdier av regional betydning. Deler av vassdraget danner naturlige og gode grenser mellom reinbeitedistriktene. Området er et helårsdistrikt og de fleste årstidsbeitene er representert.

Styringsgruppens vurdering: Verdalsvassdraget er hele 1470 km² og er i forhold til størrelsen ubetydelig berørt av kraftutbygging. Deler av Verdalsvassdraget er berørt av inngrep, men vassdraget har likevel store verdier av nasjonal og delvis internasjonal betydning. Styringsgruppen foreslår at vassdraget tas inn i verneplanen.

Høringsuttalelsene og NVEs vurdering og anbefaling.

Verdal kommune, Nord-Trøndelag fylkeskommune, fylkesmannen i Nord-Trøndelag, Forum for natur og friluftsliv Nord-Trøndelag og Samarbeidsrådet for Naturvernsaker går inn for vern. Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk går imot vern av vassdraget. Direktoratet for naturforvaltning mener

vassdraget er spesielt viktig i forbindelse med verneplansutvidelsen. Reindriftsforvaltningen mener reindriftsinteressene bør tillegges vekt. Fiskeridirektoratet viser til at det er settefisk-, kultiverings- og matfiskinteresser knyttet til vassdraget. NGU viser til at det er viktige forekomster av kalk og malm innenfor vassdragets nedbørfelt.

NVE er klar over at nedre del av vassdraget er kultur- og inngrepspåvirket. Bl.a. er det gjennomført omfattende vassdragstekniske inngrep, og veier følger vassdraget langs hoveddalførene. Vassdraget er imidlertid stort sett nesten uberørt av kraftverksinngrep og består av en relativt stor andel kvalifisert villmark. På grunnlag av samstemte høringsuttalelser, men unntak av utbyggingsinteressene, og vassdragets store verneinteresser, anbefaler NVE vern av vassdraget.

Departementshøringen og departementets tilråding.

Verdal kommune, Nord-Trøndelag fylkeskommune og Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag går inn for vern av vassdraget.

Departementet tilrår at Verdalsvassdraget tas inn i verneplanen.